

**Türk
müziği**

Adnan Saygun "Türk Müziği muhteşem ve değerli eserleri kapsıyor" diyor.

Yunus Emre oratoryosunun yaratıcısı

Adnan Saygun
G-MİLLİYET-34
Konservatuar

"Müzikoloji enstitüsü kurulması şarttır,,

Çok sesli Türk müziğinin ünlü ustalarından Adnan Saygun da Türk Müziği hakkındaki görüşlerini ilk olarak açıklarak "Türk Folklor ve Müzikoloji Enstitüsü" kurulması görüşünde olduğunu söyledi. Dr. Nevzat Atlığ gibi TRT Yönetim Kurulu üyesi olan Adnan Saygun, yıllarca Türk müziği üzerinde çalıştığını, hala da bu çalışmalarını sürdürdüğünü belirterek sözlerine şöyle başladı :

"Cemal Reşit gibi bana da 'Türk müziği düşmanı' dediler. Hatta yakın bir geçmişte beni 'Vatan haini' olarak bile tanımladılar. Oysa karşı olduğum şey 'Tek seslilikti'. Modern sanat anlayışına, sanatımızın her dalında olduğu gibi müzikte de ayak uydurmamız gerekir. Bize bu ağır sözleri söyleyenler, konserlerin de arkalarına piyano alıp çıkanlardır. Piyano Türk enstrümanı değildir. Bir tarafta tambur öte yanda piyano. Piyanoda Segah, Puseselik, Saba ve Uşşak'ın pes Segah perdesi yoktur. Piyano ile sazların uyuşması imkânsızdır. Ama yine bu kişiler, Bestenigar makamı renk olarak alıp, bir bestemize koyduğumuz zaman kıyametleri koparıyorlar. Ben Anadolu'yu karış karış doluştım. "Yunus Emre" oratoryusunu dinleyenler bana hiç beğenmediklerini söylemediler. Çokluk kutladı. Demek ki, yaptığımız şeyler iyi idi."

TÜRK MÜZİĞİNİN GELİŞİMİ

Adnan Saygun Türk Müziğinin muhteşem ve değerli eserleri kapsayan sanat olduğuna işaret ederek sözlerine şöyle devam etti :

"Türk Müziğinin başlaması 17. yüzyıldan itibaren dir. Makam paleti o yıllarda çok zenginleşmiş, büyük formlar meydana getirmişiz. Büyük eserler İtri ile başlıyor. Bu arada öteki sa-

çağın gereklerine ayak uyduran müziğimiz de çeşitli değişiklikler geçirmiş. Bunda ne III. Selim'in, ne de II. Mahmut'un bir zorlaması var. Bu büyük sanatımız 19. yüzyılda Zekâî Dede'ye kadar gelmiş. Orada büyük formlar yerini daha küçüklerine bırakmış. Ama Zekâî Dede'den sonra da iyi örnekler var. Türk Müziğinde iniş bu tarihlerden itibaren başlamış. Batıda ki yeniliklere ayak uyduramamışız. Bir melodiye ikinci, üçüncü melodileri ekleyemeyince tek seslilikte nat dallarında olduğu gibi,

kalmışız. Daha sonra şarkı formuna geçilmiş. Cumhuriyetin ilanından sonradır ki, Türk bestecileri Atatürk'ün sayesinde yurt dışına giderek çok sesli müziği ülkemize taşımışlardır."

Adnan Saygun 1919 yılından beri Türk Müziği ile uğraştığını, uzun yıllar ud dersini aldığını da söyledikten sonra devam etti :

"Türk Müziğinde olumlu hareketlere Mesud Cemil başlamıştı. Bizim eski büyük sanatımızı yayvan ve çığırtağan bir tarzda söylemekten kurtardı. Bu müzi-

ği yorumlayan ilk insan oldu. Sonra Ruşen Kam devam etti. Bu meşale şu yıllarda ise Dr. Nevzat Atlığ'ın elinde. Kendisinin yönettiği konserleri eylül ayından itibaren İstanbul'da izleyeceğim. Tanıdığım kadarıyla bu konuda çok büyük otoritedir.

ENSTITÜ ŞART

Türk Müziği Radyo ve Televizyondan izlediğim kadarıyla zavallı bir haldedir. Zavallı bir takım dö-küntüler, gazinolarda bir sanatın sözcülüğünü yapmak istiyorlar. Bir müzik kişikendisini içkili gazinolarda savunuyor ve oralarda icra ediyor. Olmaz. Devlet derhal bir Folklor ve Müzikoloji Enstitüsü kurmalıdır. Ben bunun teklifini yıllarca önce yaptım. Bu enstitülerde mukayeseli çalışmalarla bir sistemin içinde neler yapılabileceği meydana çıkar. Devlet Konservatuvarında Kompozisyon öğrenimi yapanlara eski sanat müziğimizi öğretiyoruz. "Modal solfej" dersinde de çeşitli usul ve makamlardaki eserleri okutuyoruz. Ben bir de kompozisyon bölümü öğrencilerine Türk sazları dersini konmasını teklif ediyorum. Daha yararlı olacaktır. Enstitü ise medrese düşüncesini yıkıp yerine modern çalışmalar getirmelidir. Bütün eski eserler yeniden notaya alınmalı, kıyıda köşede kalmışları araştırılmalıdır. Türk Müziğinin çıkış noktası budur."

SAYGUN KİMDİR ?

1907 yılında İzmir'de doğmuştur. Paris'te müzik öğrenimi yapmıştır. Yurda döndükten sonra Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrasını yönetti. Ankara Devlet Konservatuvarında Kompozisyon Profesörü olan sanatçının bütün bestelerinde Türk motifleri yer alır. En büyük eseri "Yunus Emre Oratoryosu"dur.

YENER SÜSOY